

H4A ׀ SAMECH JA ׀ AIN (kirjaimet)

(päivitelty 23.2.2024)

H4 HEPREA KIELIOPPI <https://gen.fi/h4.html>

H4A KIRJAIMET <https://gen.fi/h4a.html>

H4A ׀ Samech ja ׀ ain (kirjaimet)

<https://gen.fi/h4a-15-samech.html>

SISÄLLYSLUETTELO

0. Dokumentteja
1. ׀ samech
2. Kamats katan eli lyhyenä o-vokaalina lausuttava kamats
3. ׀ ain
4. Patach ganuv "varastettu patach"
5. Sanakokeen sanat (22)

0. DOKUMENTTEJA

H Heprea, sivukartta

<https://gen.fi/h-sivukartta.html>

Academy of the Hebrew Language (Heprean kieliakatemia) (AHL)

<https://hebrew-academy.org.il/>

Klein, Ernest: A Comprehensive Etymological Dictionary
of the Hebrew Language. Macmillan 1987 (Klein)

https://www.sefaria.org/Klein_Dictionary?lang=bi

Liljeqvist, Matti: Vanhan testamentin hepream ja aramean sanakirja.
Finn Lectura 2010 (MLH)

Mesila-sivusto (TV7)

<https://www.tv7.fi/mesila/>

Milon Even-Shoshan. Vol. 1–6. Hamilon Hechadash 2003 (EShM)

1. ׀ SAMECH

- gematrinen lukuarvo 60, paikkalukuarvo 15

טְּמָ"ךְ סַמ"ךְ

fem. (i-segol., pausa) PBH samech-kirjain "tuki, tukipiste"

- > kreik. Ξ ξ ksii > lat. X

(7)

סָמַךְ

mask. (i-segol.) PBH tuki

H9 ךּ ם samach (48x) tukea, auttaa, varustaa, asettaa käsi jonkun päälle (verbi)

כּוֹס

kos fem. (tunnukseton) malja, lasi, pikari, (pikku) kuppi

סֵפֶל

sefel mask. (i-segol.) muki, (suurempi) kuppi

חֶסֶד

chésed mask. BH (a-segol.) liittouskollisuus, armo

חֲסִיד

adj. & subst. BH (kaatiil-nom.) hurskas, liittouskollinen

H3N Kaatiil-nomineja (adj., henkilön asemanimike, maanviljelysana)

<https://gen.fi/h3n-kaatiil-nomineja.html>

• hasidijuutalaisuus "hurskaat"

צַדִּיק

tsadik adj. (kattiil-nom.) BH vanhurskas, oikeamielinen,

oikeassa oleva "oikeudessa syyttömäksi julistettu"

נֶס

nes mask. BH lippu, merkkiviiri, tanko, PBH ihme "merkki"
 • pronssikäärme tangossa (4Moos21_09)

נְסִים

nisim mon.

(6)

יְהוָה נְסִי

Adonai Nissi "Jahve/Herra on minun Lippuni"

H7 יהוה Jahve

<https://gen.fi/h7-jhwh-jahve.html>

מְסִבָּה מִסִּבָּה

mesiba fem. (mem-nom.) perhe-, ystävä-, naapuri- tai työpaikkajuhla, pidot
 "pöydän ympärille kokoontuminen"

H9 סבב savav (162x) olla ympärillä, kiertää, kulkea ympäri, saartaa (verbitaul.)

<https://gen.fi/h9-sbb.html>

חַג

mask. kansallinen juhlapäivä, pyhäpäivä

"pyhiinvaellusjuhlakulkueessa pyörähteleminen ja tanssiminen"

חגים

chagim mon.

סליחה

slichā

- 1. fem. anteeksiänto, armahdus
- 2. interj. anteeksi! "Se liha!"

2. KAMATS KATAN

ELI LYHYENÄ O-VOKAALINA LAUSUTTAVA KAMATS

ת kamats

- 1. pitkä a-vokaali, kamats gadol "suuri kamats"
- 2. painottomassa umpitavussa eli konsonanttiin päättyvässä tavussa lyhyt o-vokaali, kamats katan "pieni kamats"

(8)

כול

kol pronominaalisubst. mask. (5804x) jokainen, koko, kaikki

H9 כלל kalal (2x) tehdä täydelliseksi, täydellisen kauniiksi (verbi)

כָּל - כל

kol status constructus "rakenneseema", sanan painoton omistettava muoto
 • painoton umpitavu: kamats ääntyy (lyhyenä) o-vokaalina

יָם

jam mask. meri
 • painollinen tavu: kamats ääntyy (pitkänä) a-vokaalina

כֵּלָה

kala fem. morsian "täydellisen kaunis"
 • avotavu sanan lopussa: kamats ääntyy aina a-vokaalina

חֹכְמָה חוכמה

chochma fem. viisaus, Viisaus (Sananl. 8)
 • painoton umpitavu: kamats ääntyy lyhyenä o-vokaalina

חֻכְמוֹת חוכמות

chochmot mon. (kolmiyhteisen Jumalan) Viisaus, Kristus
 H9 חכם chacham (27x) olla viisas, ymmärtäväinen, viisastua (verbi)

הַחֹכְמָה החוכמה

hachochma (tietty) viisaus

3. ן AIN

- gematrinen lukuarvo 70, paikkalukuarvo 16

עֵינַי עֵינַי

fem. PBH ain-kirjain "silmä; veden silmä eli lähde"

- > kreik. O o omiikron, lat. O

ן

ain

נ

tsadi

(8)

עֵינַי

ain fem. (diftongisegol.)

- 1. silmä
 - eye "silmä"
- 2. lähde "veden silmä"
 - suom. "ajo-/aju-" eli lähde
esim. Kemin ulkosatama on Ajoksen harjuniemessä,
jossa on merenkulkijoille aikoinaan hyvin tärkeitä lähteitä

עֵינַיִם

einaim du. silmät "kaksi silmää"

עֵין-גֵּדִי

Ein-Gédi paik. mask. (6x) Ein Gedi "kilin lähde"

עִם

im prep. kanssa

עִם

am mask. kansa

עִמָּנוּאֵל

Immanuel henk. mask. Immanuel "Jumala on meidän kanssamme"

עוֹלָם

olam mask.

- 1. BH ikuisuus "mikä on meiltä vielä salattu/kätkeyty"
- 2. PBH maailma (ikuisuus-merkityksen laajentuma)

H9 םעלם alam (27x) peittää, kätkeä, salata (verbi)

(8)

לְעוֹלָם

leolam adv. ikuisesti

לְעוֹלָם

laolam adv. PBH maailmaan, maailmalle

עֵלְמָה

alma fem. neitsyt (Jes07_14)

"jonka naiseus on vielä miehen silmiltä peitetty/salattu"

עֲלִיָּה עַל־יָהּ

[^a-lij-jā] alija fem. (k^etiilaa-verbaalisubst. pa) "nouseminen"

- 1. BH kattohuone, yläsali
- 2. PBH nouseminen, nousu
- 3. NH pyhiinvaellus Jerusalemiin, juutalaisen maahanmuutto
Israeliin

H9 עלה ala (894x) nousta, kulkea tai kohota ylöspäin, maksaa (verbitaul.)

<https://gen.fi/h9-clh.html>

עוּגָה

uga fem. (täyte)kakku, leivos

מִסְעָדָה

mis'ada fem. (miktaalaa-nom.: tekemispaiikka) NH (EBJ) ravintola
 • EBJ = Eliezer ben Jehuda (1858–1922) "nykyheprean isä"

יַעֲלָ

jael/Jael

- 1. mask. (3x, 1Sam24_02) vuorikauris "(vuorille) nousija"
- 2. henk. fem. (6x, Tuom04_17) Jael (VT 1933 Jael)
 - erittäin yleinen naisennimi Israelissa (1 % miehiä)

(8)

יַעֲלִי

Jaeli henk. fem. (deminut.) NH

יַעֲלָה

ja'ala fem. (1x) vuorikauris

יַעֲלָה

Je'ela henk. fem. NH (erittäin harvinainen)

יְעֵלִית

Je'elit henk. fem. NH (erittäin harvinainen)

מַעֲלָה

má^{la} {mála} adv. (mem-nom., lokat.) ylöspäin, ylhäällä

- Jo ma'ala "Jahve/Herra on ylhäällä" > Jumala (?)

סֵלָה

séla (74x) sela – merkitys epävarma

- 1. välisoitto tai muu psalmin esitystekninen ohje (?)
- 2. tauko, jonka aikana mielessä "punnitaan" kuultua Jumalan sanaa
- 3. interj. "varma kuin kallio" = aamen (?)

H2 סֵלָה sala (4/) punnuskiven nouseminen: punnita kivillä (juuri)

- sisarj.

H2 סֵלַע sala (0/61) kohota: korkea kallio, pitkäkaulainen heinäsiro (juuri)

סֵלַע

séla mask. (a-segol.) (56x) (korkea) kallio

4. PATACH GANUV "VARASTETTU PATACH"

פְּתַח גְּנוּב פְּתַח גְּנוּב

patach ganuv MH "varastettu patach", **furtive patach**, patach furtivum [ī]

- hyvin lyhyt painoton a

Sanan lopussa olevan konsonanttisen kurkkuäänteen [ה' ח' ע'] edellä ääntyy lausumisen helpottamiseksi aina a-vokaali. Jos kurkkuäänteen edellä on luonnostaan jo a-vokaali, niin silloin sitä ei enää tarvitse lisätä. Kurkkuäänteen aivan kuin "varastaa" itselleen oman a-vokaalin. Ylimääräinen patach ei poikkeuksellisesti muodosta omaa tavua.

Puhekielessä ylimääräinen a-vokaali ääntyy mapik-pisteellä varustetun he-kirjaimen yhteydessä poikkeuksellisesti vasta he-kirjaimen jälkeen.

(11)

[כַּח] {כוח}

ko^ach mask. (125x) voima

כוחות

kochot mon. NH voimat (Sim lev!)

גבוה

[gābō^{ah}] {gavóha} adj. korkea

נוסע

nose^a pa. partis./prees. yks. mask. matkustava

נוסע נוסעת נוסעים נוסעות

H9 נסע nasa (146x) nostaa ylös teltan kiinnitystapit, matkustaa (verbi)

נְסִיעָה טוֹבָה!

Nesia tova! Hyvää matkaa!

נוע

no^a mask. PBH liike

H9 נוע nu^a (40x) täristä, vapista, huojua, harhailla, NH liikkua, siirtyä (verbi)

קולנוע

kolno^a mask. NH elokuvateatteri "liikkeen ääni", (biografi eli elävä kuva)

[מַחַ] {מוֹחַ}

mo^ach mask. (1x, Job21_24) ydin, luuydin, PBH aivot

נח

No^ach henk. mask. Nooa "lohduttaja; lepääjä"

H9 נחם nicham (108x) nif. katua, armahtaa, pi. lohduttaa (verbi)

H9 נוח nu^ach (142x) pysähtyä, jäädä paikoilleen, asettua, levätä (verbitaul.)

<https://gen.fi/h9-nw8.html>

5. SANAKOKEEN SANAT (22)

(11)

כוס

kos fem. (tunnukseton) malja, lasi, (pikku) kuppi

חֶסֶד

chésed mask. (a-segol.) BH liittouskollisuus, armo

נֶסֶם

nes mask. BH lippu, merkkiviiri, tanko, PBH ihme "merkki"
 • pronssikäärme tangossa (4Moos21_09)

מִסְבָּה

mesiba fem. (mem-nom.) suku-, perhe-, ystävä- tai työpaikkajuhla,
 pidot "pöydän ympärille kokoontuminen"

סְלִיחָה

s^olichá

- 1. fem. anteeksianto, armahdus
- 2. interj. anteeksi! "Se liha!"

כֹּל

kol pronominaalisubst. mask. (5804x) jokainen, koko, kaikki

כָּל־

kol status constructus "rakennearsema", sanan painoton omistettava muoto
 • painoton umpitavu: kamats ääntyy (lyhyenä) o-vokaalina

חֹכְמָה

chochma fem. viisaus, Viisaus (Sananl. 8)

• painoton umpitavu: kamats ääntyy (lyhyenä) o-vokaalina

עַיִן

ain fem. (diftongisegol.)

• 1. silmä

□ eye "silmi"

• 2. lähde "veden silmi"

□ suom. "ajo-/aju-" eli lähde

esim. Kemin ulkosatama on Ajoksen harjuniemessä,
 jossa on merenkulkijoille aikoinaan hyvin tärkeitä lähteitä

עִם

im prep. kanssa

עִם

am mask. kansa

(11)

עִמָּנוּאֵל

Immanuel henk. mask. Immanuel "Jumala on meidän kanssamme"

עוֹלָם

olam mask.

- 1. BH ikuisuus "mikä on meiltä vielä salattu/kätketty"
- 2. PBH maailma (ikuisuus-merkityksen laajentuma)

לְעוֹלָם

leolam adv. ikuisesti

עֲלִיָּה

[^ע-lij-jā] alija fem. (k^עtiilaa-verbaalisubst. pa)

- 1. BH kattohuone, yläsali
- 2. PBH nouseminen, nousu
- 3. NH pyhiinvaellus Jerusalemiin, juutalaisen maahanmuutto
Israeliin

עוֹגָה

uga fem. (täyte)kakku, leivos

מִסְעָדָה

mis'ada fem. (miktaalaa-nom.: tekemispaiikka) NH (EBJ) ravintola

- EBJ = Eliezer ben Jehuda (1858–1922) "nykyheprean isä"

יַעֲלֵ

jael/Jael

- 1. mask. (3x, 1Sam24_02) vuorikauris "(vuorille) nousija"
- 2. henk. fem. (6x, Tuom04_17) Jael (VT 1933 Jael), erittäin yleinen naisennimi Israelissa (1 % miehiä)

סֵלַע

séla mask. (a-segol.) (56x) (korkea) kallio

[כַּחַ] {כֹּחַ}

ko^ach mask. voima

גְּבוּהָ

[gābō^ah] {gavóha} adj. korkea

נוסע

nose^a pa. partis./prees. yks. mask. matkustava